

Jalankulkija liikenteessä

SELKOESITE

Yhteystiedot:

Selkokeskus
Viljatie 4 C,
00700 Helsinki
puhelin: 09-34809 240
faksi: 09-351 3975
sähköposti: selkouutiset@famr.fi

Liikenneturva
Sitratie 7,
PL 29
00421 Helsinki
puhelin: 09-417 4700
faksi: 09-417 47 400
www.liikenneturva.fi

Julkaisija: Selkokeskus/KVL
yhteistyössä Liikenneturvan kanssa
Toimittaja: Ari Sainio
Taitto: Hannu Virtanen
Pirroksset: Eppu Ruoranen
Alprint Kajaani 2000

Aluksi

Tässä esitteessä on ohjeita jalankulkijoille.

Jalankulkijoita eivät ole vain kävelijät.

Heitä ovat myös

- rullaluistelijat
- rullalautailijat
- rullasuksilla hiihtäjät
- potkukelkkailijat
- pyörätuolilla kulkevat ja
- polkupyörän taluttajat.

Jalankulkijan liikennesäännöt koskevat heitä kaikkia.

***Jos jalkäkäytävää ei ole,
jalankulkijan on liikuttava tien
reunassa.***

***Pyörätie ja jalkäkäytävä ovat
rinnakkain.***

***Pyörätie ja jalkäkäytävä on
yhdistetty.***

Jalankulkijan paikka liikenteessä

Jalankulkijan on liikuttava jalkäkäytävällä tai kevyen liikenteen väylällä, jos sellainen on. Kevyen liikenteen väylä on tarkoitettu jalankulkijoille, polkupyöräilijöille ja usein myös mopoille. Se on merkitty liikennemerkillä.

Jos jalkäkäytävää tai kevyen liikenteen väylää ei ole, jalankulkijan on liikuttava tien reunassa. Vasen reuna on yleensä turvallisempi. Tällöin jalankulkija näkee edestä päin tulevat autot ja voi varoa niitä paremmin.

Kevyen liikenteen väylä

Kevyen liikenteen väyliä on kahdenlaisia.

Pyörätie ja jalkakäytävä rinnakkain.

Pyörätie ja jalkakäytävä ovat rinnakkain. Jalankulkijoille ja pyöräilijöille on oma puolensa. Ne on erotettu valkoisella viivalla. Liikennemerkki osoittaa, kumpi puoli on jalankulkijoille.

Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä.

Pyörätie ja jalkakäytävä on yhdistetty. Jalankulkija kulkee yhdistetyn väylän vasemmassa tai oikeassa reunassa. Näin pyöräilijä pääsee ohittamaan hänet keskeltä hyvin.

Jalankulku kielletty

Jalankulku on kielletty moottoritiellä ja moottoriliikennetiellä. Niitä jalankulkija ei saa käyttää.

Moottoritie.

Joskus jalankulku on kielletty liikennemerkillä.

Jalankulku kielletty.

Tien ylitys

Tie ja katu on ylitettävä suojatietä pitkin, jos se on lähellä. Katso ennen ylitystä molempiin suuntiin, onko autoja tulossa. Tarkkaile, kuinka kaukana autot ovat ja mikä on niiden nopeus. Päätä sen mukaan, milloin voit ylittää tien.

Autoilijan on hiljennettävä tai pysähdyttävä, jos jalankulkija

aikoo astua suojatielle.

Varmista kuitenkin ennen ylitystä, että autoilija on huomannut sinut ja antaa sinun mennä ensin.

Jos suojatietä ei ole, tien ylitykseen on valittava turvallinen paikka. Jalankulkijan on nähtävä tarpeeksi kauas kumpaankin suuntaan, onko autoja tulossa. Tie on ylitettävä suoraan ja ripeästi.

Liikennevalot

Jos risteyksessä on liikennevalot, siinä on yleensä myös omat liikennevalot jalankulkijoille. Liikennevaloja on noudatettava. Kadun saa ylittää vain, kun vihreä valo palaa. Liikennevaloissakin kannattaa varmistaa, että tien voi ylittää turvallisesti.

Jos valo vaihtuu punaiseksi kesken ylityksen, sinun ei kannata kääntyä takaisin, vaan jatka ylitystä. Jalankulkijoille on varattu suoja-aika eli kestää hetken ennen kuin autoille vaihtuu vihreä valo.

Joissakin risteyksissä tai suojateillä jalankulkijan on itse ohjattava liikennevaloja. Hän painaa valopylväässä olevaa nappia, ja valo vaihtuu autoilijoille punaiseksi ja jalankulkijalle vihreäksi. Valojen vaihtumista joutuu yleensä odottamaan hetken.

Ääniopasteet

Monissa liikennevaloissa on ääniopasteet näkövammaisia varten. Katkonainen ääni merkitsee punaista valoa. Tasainen tauoton ääni merkitsee vihreää valoa.

Tunnelit, sillat

Vilkkaiden teiden yli tai ali on rakennettu jalankuljoita ja pyörilijöitä varten ylikulkusilloja ja tunneleita. Niitä pitkin pääsee turvallisesti tien toiselle puolelle, vaikka kävelymatka ehkä piteneekin vähän.

Suojakoroke

Suojatie voi olla jaettuna kahteen osaan suojakorokkeella. Pysähdy korokkeelle varmistamaan, että voit ylittää turvallisesti toisenkin ajokaistan.

Usein kummankin ajokaistan ylitykseen on oma liikennevalo. Jos vihreä valo vaihtuu punaiseksi kesken ylityksen, valon vaihtumista on odotettava suojakorokkeella.

Linja-autopysäkillä

Linja-autosta poistuminen aiheuttaa joskus vaaratilanteita. Varo ulos astuessasi ohi ajavia polkupyöriä ja muuta liikennettä.

Jos bussista poistumisen jälkeen aiot ylittää tien, odota, kunnes bussi on lähtenyt pysäkiltä.

Näin näet paremmin lähestyvät autot ja autoilijat näkevät sinut.

Tule ajoissa pysäkille. Vahinkoja syntyy helposti silloin, kun jalankulkija ei kiireessä ehdi tarkkailla liikennettä.

Tasoristeyksessä

Rautatien tasoristeyksessä on usein valot ja puomit, jotka varoittavat lähestyvistä junasta. Myös jalankulkijan on noudatettava niitä. Älä ylitä rautatietä, jos valo on punainen tai puomit ovat alhaalla.

Katso aina, onko juna tulossa, ennen kuin ylität rautatien. Nykyaikaiset sähköjunat ovat hiljaisia, ja niiden tuloa on vaikea kuulla.

Käytä heijastinta pimeällä

Autoilijan on lähes mahdotonta nähdä jalankulkijaa pimeällä tai hämärässä. Siksi on syytä käyttää heijastinta.

Valaisemattomalla tiellä heijastin on välttämätön. Heijastin on kuitenkin tarpeen myös siellä, missä on katuvalot.

Heijastimet voivat olla kiinni vaatteissa tai kengissä. Ne voivat olla myös irrotettavia nauhoja, tarroja tai vapaasti riippuvia heijastimia.

Tärkeää ei ole, millaisia heijastimet ovat tai miten ne on kiinnitetty.

Tärkeää on, että heijastin on aina mukana ja näkyy hyvin joka suuntaan.

Jalkoihin ja käsiin riippumaan kiinnitetyt heijastimet näkyvät hyvin, koska ne heiluvat. Mitä enemmän heijastimia sinulla on, sitä paremmin autoilija huomaa sinut. Auton valoissa noin polven korkeudella riippuva heijastin näkyy parhaiten.

Heijastimia saa urheiluliikkeistä, tavarataloista sekä monista kioskeista, apteekeista ja huoltoasemilta.

Talvi

Kenkiin kiinnitetyt liukuesteet.

Talvella lumi ja liukkaus aiheuttavat ongelmia liikenteessä. Lumivallit saattavat estää näkyvyyttä. Liukkaus pidentää autojen jarrutusmatkaa. Tämä on otettava huomioon silloin, kun ylitetään tietä.

Talvella sattuu helposti myös liukastumisia ja kaatumisia. Niitä voi estää esimerkiksi erilaisilla liukuesteillä, jotka laitetaan kenkiin.

Potkukelkka tai rollaattori auttavat myös pysymään pystyssä. Niillä liikkuvaa koskevat jalankulkijan liikennesäännöt.

Liikenne on yhteistyötä

**Liikenne on yhteistyötä.
Tarkkaile muita tiellä liikkuja
ja ota heidät huomioon.**

**Anna tilaa muille tiellä liikkujille.
Tielle tai kevyen liikenteen väylälle
ei sovi kävelemään monta ihmistä
rinnakkain.**

**Varmistu siitä, että autoilijat
ja muut tiellä liikkujat huomaavat
sinut kaikissa tilanteissa.**

**Vaarallisimpia ovat yllättävät tilanteet.
Älä ryntää yhtäkkiä tielle
tai tee muuta yllättävää.**

**Muista, että auto tarvitsee
pitkän matkan jarruttamiseen.
Talvella ja märällä tienpinnalla
matka on vielä pitempi.**

**Ryhmässä tai toisen kanssa kävellessä
liikenteen tarkkailu saattaa unohtua.
Älä luota toisten päätöksiin.
Varmista itse, että esimerkiksi
tien ylittäminen on turvallista.**